
УДК 655.0025

З. М. ХОЛОД

**ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ
ПЛАНУВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ПОЛІГРАФІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА**

На етапі розвинутого соціалізму створені найбільш сприятливі умови для планування підвищення ефективності виробництва, які значною мірою залежать від організаційного, технічного і економічного обґрунтування плану підвищення ефективності виробництва (ППЕВ). Організаційне обґрунтування ППЕВ спрямоване

на визначення обсягу робіт, місця, строків запровадження заходів технічного вдосконалення виробництва, відповідальних осіб, форм і методів контролю; економічне — це відображення в розрахунках витрат на запровадження, визначення джерел фінансування і соціально-економічної ефективності заходів ППЕВ; технічне — полягає у правильному виборі напрямів удосконалення техніки та технології, їх цілеспрямованості, введенні можливостей здійснення технічних заходів у конкретних умовах виробництва, визначенні необхідного устаткування, матеріалів та мети запровадження заходу.

Слід відзначити, що наукове обґрунтування ППЕВ на підприємствах — складна і трудомістка робота. Дослідження показують, що існуючі положення методичного характеру поки що не вирішують багатьох важливих методологічних питань, які виникають у процесі планування заходів ППЕВ. Головні з них такі: відсутність взаємозв'язку перспективних і поточних планів технічного розвитку поліграфічного виробництва, єдиної структури ППЕВ, чіткої класифікації заходів згідно з напрямками технічного прогресу, єдиної методики складання ППЕВ; недооцінка рівня технічної бази поліграфічних підприємств як вихідного моменту в технічному обґрунтуванні ППЕВ; відсутність критерію пріоритетності вибору першочергових об'єктів механізації й автоматизації при формуванні ППЕВ; недостатнє економічне обґрунтування ППЕВ; відсутність аналізу фактичної соціально-економічної ефективності заходів щодо нової техніки й обліку її результатів; недостатній балансовий зв'язок техніко-економічних показників ППЕВ з основними розділами техпроміплану.

Ліквідація вказаних недоліків вимагає внесення корінних змін у методологію планування на основі системного комплексного підходу, який забезпечить якісний рівень розробки ППЕВ, комплексне розв'язання задач підвищення ефективності всіх структурних підрозділів поліграфічних підприємств, концентрацію трудових, матеріальних і фінансових ресурсів на важливих напрямках науково-технічного прогресу й інтенсифікації виробництва.

Проведені дослідження переконують у тому, що процес удосконалення планування підвищення ефективності поліграфічного виробництва повинен здійснюватися у таких напрямках:

1. Посилення взаємозв'язку перспективного та поточного планування технічного розвитку виробництва. ППЕВ, будучи однією зі стадій розробки річних планів підприємства, створює необхідні передумови для виконання не тільки поточних, але й перспективних планів. З цієї точки зору планування підвищення ефективності слід розглядати як безперервний процес у масштабі галузі і окремого підприємства.

2. Економічне обґрунтування завдань перспективних і поточних планів. Зміцнення централізованого планування нової техніки можна забезпечити шляхом доведення до поліграфічних підприємств не тільки показників з нової техніки і технології, але й такого якісного показника, як річний економічний ефект. Це

значно посилить науково-економічне обґрунтування заходів ППЕВ, вірогідність розрахунків економічної ефективності, даних статистичної звітності з нової техніки (форм № 2-нт, 10-нт), забезпечить ув'язку показників поточних і галузевих планів.

3. Критерієм доцільності зачислення тих чи інших заходів у плани різних рівнів планування (народногосподарський план, галузі, об'єднання, підприємства) повинен бути річний економічний ефект.

4. Усебічне обґрунтування ППЕВ і посилення його ролі в системі внутрізаводського планування вимагає вдосконалення структури. Для цього на кожному підприємстві повинен бути розроблений комплексний план підвищення ефективності виробництва за єдиною формою з однаковою системою показників економічної ефективності, чітко систематизованими заходами згідно з напрямками науково-технічного прогресу та класифікаційними ознаками в середині кожного з цих напрямів.

Основними розділами комплексного плану повинні бути: план розвитку науки і техніки, план заходів з охорони навколишнього середовища, наукова організація виробництва та наукова організація праці. Кожний з цих розділів слід конкретизувати у системі різних показників соціально-економічної ефективності. В окрему групу необхідно виділяти заходи директивного і внутрішнього характеру з групуванням їх за місцем запровадження (по цехах, структурних підрозділах, видах виробництва). Такий план буде відображати всі сторони діяльності підприємства і виробничих підрозділів — технічні, організаційні, санітарно-гігієнічні, естетичні та соціально-економічні, починаючи від робочих місць до підприємства в цілому.

Розробка комплексного плану та його чітка структура забезпечать єдиний підхід у плануванні й звітності заходів, єдність перспективного та поточного планування, обліку і звітності, дасть змогу визначити загальний ефект різних напрямів технічного прогресу, ступінь їх впливу на основні техніко-економічні показники роботи підприємства.

5. Важливою передумовою вдосконалення планування, технічного обґрунтування і конкретизації ППЕВ на поліграфічних підприємствах повинен бути комплексний аналіз технічного рівня виробництва згідно з системою узагальнюючих і окремих (кількісних і якісних) показників у розрізі цехів, дільниць з використанням евристичних методів для визначення загального коефіцієнта технічного рівня, коефіцієнта вибору першочергових об'єктів механізації і автоматизації. Проведення такого аналізу дасть змогу виявити «вузькі місця», своєчасно сконцентрувати увагу на найбільш відсталих дільницях виробництва, правильно вибрати об'єкти, що підлягають механізації.

Процес вибору першочергових об'єктів для механізації і автоматизації, розробки конкретних заходів слід здійснювати за алгоритмом, який повинен урахувати наявні ресурси, призначені для впровадження заходів.

6. Поліпшення економічного обґрунтування ППЕВ і забезпечення вірогідності даних статистичної звітності з нової техніки і технології можна досягнути запровадженням у практику господарювання первинного обліку результатів фактичної соціально-економічної ефективності, який складається з системи карточок обліку витрат за видами і «карточки-рахунку» на кожний організаційно-технічний захід.

7. Використання методів математичної статистики для визначення кількісного впливу технічних заходів на динаміку основних техніко-економічних показників (продуктивність праці, собівартість продукції, прибуток).

Тільки комплексне вирішення цих питань дасть змогу ліквідувати наявні недоліки у ППЕВ, перетворить його в базу для наукового обґрунтування важливих техніко-економічних показників роботи поліграфічних підприємств.

Список літератури: 1. *Будавей В. Ю.* Экономические проблемы технического прогресса. М., Мысль, 1971. 2. *Волков О. И., Зайцев Б. Ф., Чирков В. М.* Техничко-экономический уровень производства. М., Экономика, 1972. 3. *Машталер Р. М.* Системный подход — основа совершенствования научно-технического прогресса. — Полиграфия, 1976, № 6. 4. *Ямпольский С. М., Чирков В. Г.* Вопросы измерения и анализа научно-технического прогресса. К., Наукова думка, 1975.

Z. M. KHOLOD

MAIN DIRECTIONS OF IMPROVING THE PLANNING OF INCREASE OF THE PRODUCTION EFFICIENCY

Summary

Actual condition of planning the increase of printing production efficiency is studied; main directions of its improvement are drawn up.
